

Condooms voor de eerste keer

Achtergrond - 14 september 2006

(30 augustus 2002) Een recente studie toont aan dat de belangstelling van Duitse jongeren in de politiek flink is afgenomen. De partijen proberen alles om de jongeren op 22 september toch naar de stembus te bewegen.

door Hans Verbeek

Christian Simmert is ernstig teleurgesteld in de Duitse politiek. In 1998, hij was toen 25, werd Simmert als een van de jongste parlementsleden in de Duitse Bondsdag gekozen, voor de Groenen. Nu, vier jaar later, houdt hij het al voor gezien.

In zijn recent verschenen boek 'Die Lobby regiert das Land' legt hij uit waarom hij de Bondsdag verlaat. Volgens Simmert zijn Bondsdagleden, anders dan in de grondwet staat, niet vrij om beslissingen te nemen. Te vaak staan zij onder druk van hogere economische of politieke belangen, zoals Simmert in november vorig jaar zelf ervoer toen de Bondsdag stemde over de inzet van Duitse soldaten in Afghanistan. Simmert, die tot de nee-zeggERS in de fractie van de Groenen behoorde, werd toen stevig onder druk gezet om toch in te stemmen het sturen van Duitse troepen. Om de rood-groene coalitie te redden moest hij zijn eigen principes verloochenen.

Simmert staat symbool voor hordes van Duitse jongeren, die de Groenen gedesillusionEerd de rug hebben toegekeerd. In de jaren tachtig kon de vroegere vredes- en milieupartij nog op de sympathie van 23 procent van de jongeren rekenen. Tegenwoordig is dat slechts negen procent, zo blijkt uit de meest recente [Shell-studie](#), het tweejaarlijkse sociologisch onderzoek onder Duitse jongeren, dat door het olieconcern wordt gefinancierd. De grootste jongerenpartij in Duitsland blijkt tegenwoordig de conservatieve CDU te zijn, die 26 procent scoort.

Trendsetters

Dezelfde studie laat ook zien hoe slecht het is gesteld met de belangstelling van Duitse jongeren voor de politiek. Nog maar eenderde van de ondervraagde

jongeren tussen 12 en 25 jaar zegt politiek geïnteresseerd te zijn. In 1991 was dat nog 57 procent. Onderzoeker Mathias Albert van de universiteit in Bielefeld meent dat deze apathische houding ook op de rest van de bevolking overslaat: Jongeren zijn trendsetters, zegt hij bezorgd.

Maar bij deze pessimistische blik zijn ook kanttekeningen te plaatsen. Het is niet zozeer de politiek, maar het zijn de ouderwetse partijstructuren die de jongeren afschrikken. Moderne jongeren voelen zich minder aangesproken door een politieke partij als de Groenen, maar daarentegen des te meer door bijvoorbeeld anti-globaliseringsorganisaties als Attac.

Ook de vorm, waarin de politiek wordt gegoten, blijkt voor jongeren belangrijk. Met een rechtstreeks tv-debat tussen Schröder en Stoiber blijken wel degelijk grote groepen jongeren bereikt te kunnen worden. Op de avond van het eerste debat werd de Berlijnse jeugdzender Fritz tijdens een *phone-in* programma plat gebeld door jongeren, die massaal op het debat reageerden.

Big Brother

Volgens het Statistisches Bundesamt is het aantal jongeren dat voor het eerst mag stemmen, nog nooit zo groot geweest als dit jaar. Niettemin zegt slechts 35 procent van de in de Shell-studie ondervraagde jongeren dat zij op 22 september daadwerkelijk gaan stemmen. Om die reden doen alle partijen verwoede pogingen de nieuwe jonge kiezers te bereiken. FDP-leider Guido Westerwelle, met zijn veertig jaar verreweg de jongste lijsttrekker, probeerde het met een optreden in Big Brother. Andere partijen verspreiden aanstekers, lollies en bedrukte condooms, die tegenwoordig zelfs bij de Junge Union (de jongerenafdeling van de CDU) onvermijdelijk blijken te zijn.

Daarnaast zijn op internet, onafhankelijk van elkaar, twee campagnes gestart om jongeren naar de stembus te bewegen. [Vote 2002](#) laat bekende jonge Duitse sterren zien, bij wie de mond is dichtgenaaid. Ohne Stimme hört Dich keiner, luidt de boodschap van deze actie, die ook op de muziekszender Viva en in de Bild am Sonntag loopt. En op [www.wahl-gang.de](#) wordt de Rijksdag afgebeeld als de machtigste club van Duitsland met een strenge portier: Du bestimmst wer reinkommt.

Voor de 19-jarige Anna Lührmann, die in de deelstaat Hessen kandidaat staat voor de Groenen, zijn dergelijke campagnes allang overbodig. Als zij wordt gekozen, wordt zij het jongste parlamentslid in de nieuwe Bondsdag. Voor sombere bespiegelingen over de politiek, zoals bij de spijtoptant Christian Simmert, is bij de jonge zelfbewuste Anna geen plaats, zoals ook blijkt uit haar eigen [website](#). Ook Joschka Fischer, het trekpaard van de Groenen, is onder de indruk van haar

enthousiasme. Hij noemt het bijna ongelooflijk, maar echt goed, dat Anna Lührmann met haar 19 jaar bewust voor de Bondsdag heeft gekozen. Het boek van Simmert kan zij maar beter even ongelezen laten.

Hans Verbeek is Duitsland-correspondent voor Het Parool en Elsevier in Berlijn.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/4188/condooms-voor-de-eerste-keer>